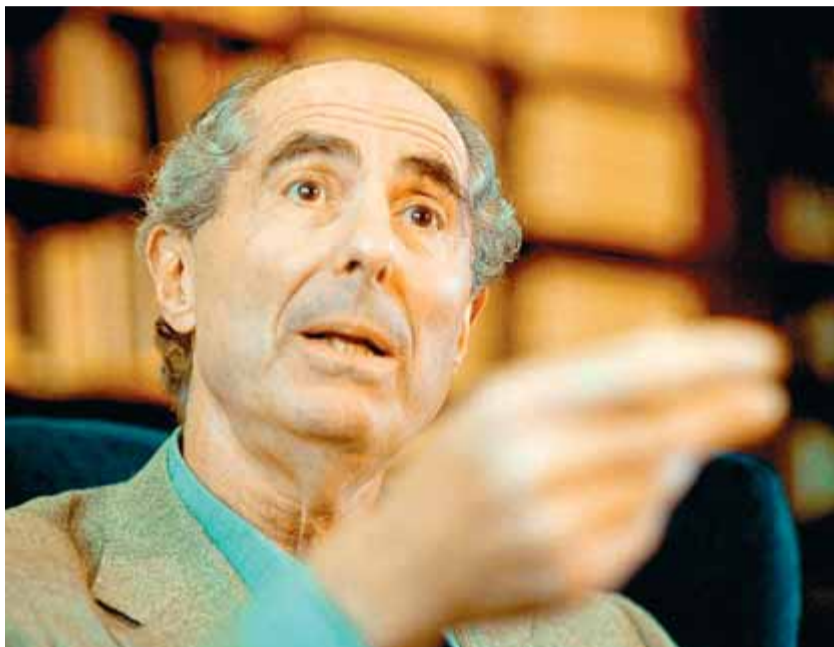

Novel·la
David Castillo

Alternatives al suïcidi

Fins i tot quan es planteja una obra de dimensions menors, Philip Roth aconsegueix una obra mestra. Està en forma i s'ha convertit en el gran novel·lista del nostre temps. A *La humiliació* narra la història d'un actor de seixanta-cinc anys que ha perdut la inspiració i ha fracassat sorollosament en dues interpretacions. Angoixat i incapaç de recuperar-se, l'actor començarà a pensar intensament en el suïcidi fins a decidir per voluntat pròpia ingressar en una clínica psiquiàtrica, on la conversa amb una pacient -que reapareixerà en el desenllaç- condicionarà la seva curació. De retorn a casa, es retrobarà amb una situació idèntica i un mal d'esquena persistent -els mals al moll de l'os són una altra costant en la narrativa de Roth, i que coneix a bastament, fins i tot a la seva cabana de Connecticut escriu dret-. El salvarà la visita d'una noia vint-i-cinc anys més jove, filla d'uns amics, professora en una universitat pròxima i lesbiana fins aleshores. L'actor recuperarà l'energia, li comprarà tota mena de roba, li canviarà l'estètica i intentarà redreçar el fracàs en què s'ha convertit la seva vida.

En poc més de cent pàgines, Roth fa una lectura magistral de les relacions intergeneracionals, a més de gestar una trama per on circula un relat de fronteres entre sexes, mentalitats i edats. El resultat és una peça d'orfebreria, amb tots els ingredients del millor Roth: la sexualitat -el tercer i defi-

Roth utilitza un actor de teatre que ha perdut la inspiració

nitiu capítol té les escenes de lilit més explícites de la seva obra-, la malaltia que devora els personatges i les crisis permanents en la vocació dels homes. Al de *La humiliació* l'ha abandonat la vocació pel teatre, de la mateixa manera que el titellaire d'*El teatro de Sabbath* no podia actuar per l'artrosi als dits. La imatge en decadència del personatge resulta difícil d'allunyar del professor marginat Coleman Silk, protagonista de *La marca de l'home*; del crític televisiu sexagenari David Kepesh, de *L'animal moribund*; del publicista d'*Elegia* i, sobretot, del Zuckerman, malalt i impotent, que somia

una resurrecció quan s'enamora d'una noia a *L'espectre se'n va*. Som davant d'un eix temàtic de la narrativa de Roth, dels més de cinquanta anys que porta publicant des del seu debut el 1959 amb *Goodbye Columbus*. Les pautes morals dels seus protagonistes reapareixen quan l'home acabat es planteja la reconstrucció, tot i que la pressió dels pares de la quarantona lesbiana actuen en contra seu. A *La humiliació* tenim en Roth en estat pur, el dels conflictes insalvables, el determinista, el de les criatures que tenen difícil tornar enrere. En la nova novel·la, però, no hi ha possibilitat de

La humiliació

Philip Roth
Traducció: Xavier Pàmies
La Magrana i Mondadori
Barcelona, 2010
Preu: 18 euros
Pàgines: 128

grans intrigues o de disquisicions ètiques o racials. En una eficaç tercera persona, Roth liquida ràpid i pot accelerar un desenllaç en poques línies. L'economia argumental ha substituït els grans entrellats de moltes de les seves narracions, com ja ho va fer amb les recents *Elegia* i *Indignació*. Passió amorosa i creativitat truncada s'uneixen a la sensualitat de la noia, que es va transformant en una metamorfosi en què participa l'actor comprant-li vestits, joies i sabates luxoses. Tot queda obert per a la luxúria, que servirà de trampolí a l'home per començar a somiar en una nova vida. També trobarem persecucions, com la d'una antiga amant desesperada de la lesbiana, que vigila i posa setge a la mansió de l'actor. En aquest punt tampoc he pogut evitar el record de *La marca de l'home*.

El to elegíac, tan característic del millor Roth crespuscular, sura per aquesta novel·la, intensa com *Pastoral americana*, i que recull tots els fantasmes de la seva obra. Els personatges teatrals que han aparegut en altres novel·les es recuperen aquí. El protagonista Simon Axler fracassa mentre els Falstaff, Peer Gynt i Vània l'ofeguen de tal manera que només pensa en el Konstantin Gavrilovich de l'escena final de *La gavina*. El suïcidi recreat per Txèkhov, el jove derrotat en el treball i l'amor, és aquí un vell decrepit, un somiatruït en un naufragi. La poderosa i conductista *La humiliació* és un artefacte perfecte. Per treure's el barret de nou.*

Novel·la **Marta Monedero**

Quatre germanes

Jetta Carleton
Traducció: Jordi Nopca
Libros del Asteroide
Barcelona, 2009
Preu: 21,95 euros
Pàgines: 439

Realitat i desig a l'Amèrica profunda

Escriptora d'una sola novel·la, la nord-americana Jetta Carleton (1913-1999) és un d'aquells casos que demostren que el talent, de vegades, en té prou amb una única obra per poder aflorar. Perquè *Quatre germanes* conté la lleugeresa d'una ploma àgil i l'energia d'una narradora femeninament musculada, de mirada lúcida, que dissectiona amb encert el conflicte entre realitat i desig a través de les motivacions, sacrificis, alegries, enganys i desenganys dels Soames, una família formada pel pare, la mare i les quatre germanes del títol, en una granja de l'oest de Missouri, durant el període que va de l'última dècada del segle XIX fins a la Guerra de Corea.

Jetta Carleton opta per una estructura arriscada, la de narrar la mateixa història des de la perspectiva de cadascun dels protagonistes: les quatre noies i els seus progenitors. I se'n surt amb èxit. De fet, el retrat i la desconstrucció de la institució familiar és una qüestió recurrent en la literatura nord-americana (William Faulkner, Sherwood Anderson...). És cert que *Quatre germanes* pot recordar, d'entrada, les *Donetes* de Louisa May Alcott, però un gir argumental bastant menys innocent anirà desvelant els secrets que callen els diferents protagonistes d'aquesta novel·la tremendament veraç, que transmet la impressió d'estar escrita a cor obert.

La novel·lista Jetta Carleton

Darrere els protagonistes és fàcil trobar-hi trets autobiogràfics. Carleton era de Missouri i la seva família estava formada pel pare, la mare i les seves germanes. Potser per això els sentiments descrits en aquesta obra (publicada el 1962 als Estats Units i ràpidament convertida en *bestseller*) traspuen convicció i la descripció dels paisatges té la virtut de ni idealitzar ni menysprear el món rural. En aquest àmbit, podria ser que les efímeres flors de lluna del títol original (*Moonflower*) amaguin la complexitat d'una família, a estones fràgil, a estones ferma com una roca, integrada per persones que no sempre troben la millor manera de fer saber als altres que els estimen.*